

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

ഹനുമതാ സീതായൈ മുദ്രികായാ അർപണം കദാ
ശ്രീരാഘവോ മാമുദ്ധരിഷ്യതീതി സൗത്സുക്യം സീതായാഃ
പ്രശ്നോ ഹനുമതാ ശ്രീരാമസ്യ സീതാവിഷയകമനുരാഗം
വർണ്ണയിത്യാ സീതായാഃ സാന്ത്വനം ച

ഭൂയ ഏവ മഹാതേജാ
ഹനൂമാൻ പവനാത്മജഃ |
അബ്രവീത് പ്രശ്രിതം വാക്യം
സീതാപ്രത്യയകാരണാത് || 5.36.1 ||

വാനരോഽഹം മഹാഭാഗേ
ദൂതോ രാമസ്യ ധീമതഃ |
രാമനാമാങ്കിതം ചേദം
പശ്യ ദേവ്യംഗുലീയകം || 5.36.2 ||

പ്രത്യയാർഥം തവാനീതം
തേന ദത്തം മഹാത്മനാ |
സമാശ്വസിഹി ഭദ്രം തേ
ക്ഷീണദുഃഖഫലാ ഹൃസി || 5.36.3 ||

ഗൃഹീത്യാ പ്രേക്ഷമാണാ സാ
ഭർതുഃ കരവിഭൂഷിതം |

ഭർതാരമിവ സമ്പ്രാപ്തം
ജാനകീ മുദിതാഭവത് || 5.36.4 ||

ചാരു തദ് വദനം തസ്യ -
സ്താമ്രശുക്ലായതേക്ഷണം |
ബഭൂവ ഹർഷോദഗ്രം ച
രാഹുമുക്ത ഇവോഡുരാട് || 5.36.5 ||

തതഃ സാ ഹീമതീ ബാലാ
ഭർതൂഃ സന്ദേശഹർഷിതാ |
പരിതുഷ്ടാ പ്രിയം കൃത്വാ
പ്രശശംസ മഹാകപിം || 5.36.6 ||

വിക്രാന്തസ്ത്വം സമർഥസ്ത്വം
പ്രാജ്ഞസ്ത്വം വാനരോത്തമ |
യേനേദം രാക്ഷസപദം
ത്വയൈകേന പ്രധർഷിതം || 5.36.7 ||

ശതയോജനവിസ്തീർണ്ണഃ
സാഗരോ മകരാലയഃ |
വിക്രമശ്ലാഘനീയേന
ക്രമതാ ഗോഷ്പദീകൃതഃ || 5.36.8 ||

ന ഹി ത്വാം പ്രാകൃതം മന്യേ
വാനരം വാനരർഷഭ |
യസ്യ തേ നാസ്തി സന്താസോ
രാവണാദപി സംഭ്രമഃ || 5.36.9 ||

അർഹസേ ച കപിശ്രേഷ്ഠ
മയാ സമഭിഭാഷിതും |

യദ്യസി പ്രേഷിതസ്തേന
രാമേണ വിദിതാത്മനാ || 5.36.10 ||

പ്രേഷയിഷ്യതി ദുർധർഷോ
രാമോ നഹ്യപരീക്ഷിതം |
പരാക്രമമവിജ്ഞായ
മത്സകാശം വിശേഷതഃ || 5.36.11 ||

ദിഷ്ട്വാ ച കുശലീ രാമോ
ധർമാത്മാ സത്യസംഗരഃ |
ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാതേജാഃ
സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ || 5.36.12 ||

കുശലീ യദി കാകുത്സ്ഥഃ
കിം ന സാഗരമേഖലാം |
മഹീം ദഹതി കോപേന
യുഗാന്താഗ്നിരിവോത്ഥിതഃ || 5.36.13 ||

അഥവാ ശക്തിമന്തൗ തൗ
സുരാണാമപി നിഗ്രഹേ |
മമൈവ തു ന ദുഃഖാനാ -
മസ്തി മന്യേ വിപര്യയഃ || 5.36.14 ||

കച്ചിന്ന വൃഥതേ രാമഃ
കച്ചിന്ന പരിതപ്യതേ |
ഉത്തരാണി ച കാർയാണി
കുരുതേ പുരുഷോത്തമഃ || 5.36.15 ||

കച്ചിന്ന ദീനഃ സംഭ്രാന്തഃ
കാർയേഷു ച ന മുഹ്യതി |

കച്ചിത് പുരുഷകാർയാണി
കുരുതേ നൃപതേഃ സുതഃ || 5.36.16 ||

ദ്വിവിധം ത്രിവിധോപായ -
മുപായമപി സേവതേ |
വിജിഗീഷുഃ സുഹൃത് കച്ചി -
ന്മിത്രേഷു ച പരന്തപഃ || 5.36.17 ||

കച്ചിന്മിത്രാണി ലഭതേ -
ന്മിത്രൈശ്ചാപ്യഭിഗമ്യതേ |
കച്ചിത് കൽയാണമിത്രശ്ച
മിത്രൈശ്ചാപി പുരസ്കൃതഃ || 5.36.18 ||

കച്ചിദാശാസ്തി ദേവാനാം
പ്രസാദം പാർഥിവാത്മജഃ |
കച്ചിത് പുരുഷകാരം ച
ദൈവം ച പ്രതിപദ്യതേ || 5.36.19 ||

കച്ചിന്ന വിഗതസ്നേഹോ
വിവാസാൻമയി രാഘവഃ |
കച്ചിൻമാം വൃസനാദസ്മാ -
ന്മോക്ഷയിഷ്യതി രാഘവഃ || 5.36.20 ||

സുഖാനാമുചിതോ നിത്യ -
മസുഖാനാമനുചിതഃ |
ദുഃഖമുത്തരമാസാദ്യ
കച്ചിദ് രാമോ ന സീദതി || 5.36.21 ||

കൗസൽയായാസ്തഥാ കച്ചിത്
സുമിത്രായാസ്തഥൈവ ച |

അഭീക്ഷ്ണം ശ്രൂയതേ കച്ചിത്
കുശലം ഭരതസ്യ ച || 5.36.22 ||

മന്നിമിത്തേന മാനാർഹഃ
കച്ചിച്ഛോഭേന രാഘവഃ |
കച്ചിന്നാൻയമനാ രാമഃ
കച്ചിൻമാം താരയിഷ്യതി || 5.36.23 ||

കച്ചിദക്ഷൗഹിണീം ഭീമാം
ഭരതോ ഭ്രാതൃവത്സലഃ |
ധ്വജിനീം മന്ത്രിഭിർഗുപ്താം
പ്രേഷയിഷ്യതി മത്കൃതേ || 5.36.24 ||

വാനരാധിപതിഃ ശ്രീമാൻ
സുഗ്രീവഃ കച്ചിദേഷ്യതി |
മത്കൃതേ ഹരിഭിർവീരൈ -
ർവൃതോ ദന്തനഖായുധൈഃ || 5.36.25 ||

കച്ചിച്ച ലക്ഷ്മണഃ ശൂരഃ
സുമിത്രാനന്ദവർധനഃ |
അസ്ത്രവിച്ഛരജാലേന
രാക്ഷസാൻ വിധമിഷ്യതി || 5.36.26 ||

രൗദ്രേണ കച്ചിദസ്ത്രേണ
രാമേണ നിഹതം രണേ |
ദ്രക്ഷ്യാമൃൽപേന കാലേന
രാവണം സസുഹൃജ്ജനം || 5.36.27 ||

കച്ചിന്ന തദ്ധേമസമാനവർണം
തസ്യാനനം പദ്മസമാനഗന്ധി |

മയാ വിനാ ശുഷ്യതി ശോകദീനം
ജലക്ഷയേ പദ്മമിവാതപേന || 5.36.28 ||

ധർമാപദേശാത് ത്വജതഃ സ്വരാജ്യം
മാം ചാപ്യരഞ്ഭയം നയതഃ പദാതേഃ |
നാസീദ് യഥാ യസ്യ ന ഭീർന ശോകഃ
കച്ചിത് സ ധൈര്യം ഹൃദയേ കരോതി || 5.36.29 ||

ന ചാസ്യ മാതാ ന പിതാ ന ചാൻയഃ
സ്നേഹാദ് വിശിഷ്ടോഽസ്തി മയാ സമോ വാ |
താവദ്യുഹം ദൂത ജിജീവിഷേയം
യാവത് പ്രവൃത്തിം ശൃണുയാം പ്രിയസ്യ || 5.36.30 ||

ഇതീവ ദേവീ വചനം മഹാർഥം
തം വാനരേന്ദ്രം മധുരാർഥമുക്ത്വാ |
ശ്രോതും പുനസ്തസ്യ വചോഽഭിരാമം
രാമാർഥയുക്തം വിരരാമ രാമാ || 5.36.31 ||

സീതായാ വചനം ശ്രുത്വാ
മാരുതിർഭീമവിക്രമഃ |
ശിരസ്യഞ്ജലിമാധായ
വാക്യമുത്തരമബ്രവീത് || 5.36.32 ||

ന ത്വാമിഹസ്ഥാം ജാനീതേ
രാമഃ കമലലോചനഃ |
തേന ത്വാം നാനയത്യാശു
ശചീമിവ പുരന്ദരഃ || 5.36.33 ||

ശ്രുത്യൈവ ച വചോ മഹ്യം
ക്ഷിപ്രമേഷ്യതി രാഘവഃ |

ചമും പ്രകർഷൻ മഹതീം
ഹര്യൂക്ഷഗണസംയുതാം || 5.36.34 ||

വിഷ്ടംഭയിത്യാ ബാണൗഘൈ -
രക്ഷാഭ്യം വരുണാലയം |
കരിഷ്യതി പുരീം ലങ്കാം
കാകുത്സ്ഥഃ ശാന്തരാക്ഷസാം || 5.36.35 ||

തത്ര യദ്യന്തരാ മൃത്യു -
ര്യദി ദേവാ മഹാസുരാഃ |
സ്ഥാസ്യന്തി പഥി രാമസ്യ
സ താനപി വധിഷ്യതി || 5.36.36 ||

തവാദർശനജേനാർയേ
ശോഭേന പരിപൂരിതഃ |
ന ശർമ ലഭതേ രാമഃ
സിംഹാർദിത ഇവ ദ്വിപഃ || 5.36.37 ||

മന്ദരേണ ച തേ ദേവി
ശപേ മൂലഫലേന ച |
മലയേന ച വിന്ധ്യേന
മേരുണാ ദർഭുരേണ ച || 5.36.38 ||

യഥാ സുനയനം വൽഗു
ബിംബോഷ്ഠം ചാരുകുണ്ഡലം |
മുഖം ദ്രക്ഷ്യസി രാമസ്യ
പൂർണചന്ദ്രമിവോദിതം || 5.36.39 ||

ക്ഷിപ്രം ദ്രക്ഷ്യസി വൈദേഹി
രാമം പ്രസ്രവണേ ഗിരൗ |

ശതക്രതുമിവാസീനം

നാഗപൃഷ്ഠസ്യ മുർധനി || 5.36.40 ||

ന മാംസം രാഘവോ ഭുങ്ക്തേ

ന ചൈവ മധു സേവതേ |

വന്ധം സുവിഹിതം നിത്യം

ഭക്തമശ്നാതി പഞ്ചമം || 5.36.41 ||

നൈവ ദംശാൻ ന മശകാൻ

ന കീടാൻ ന സരീസൃപാൻ |

രാഘവാപ്നയേദ് ഗാത്രാത്

ത്വദഗതേനാന്തരാത്മനാ || 5.36.42 ||

നിത്യം ധ്യാനപരോ രാമോ

നിത്യം ശോകപരായണഃ |

നാൻയച്ഛിന്തയതേ കിഞ്ചിത്

സ തു കാമവശം ഗതഃ || 5.36.43 ||

അനിദ്രഃ സതതം രാമഃ

സുപ്തോപി ച നരോത്തമഃ |

സീതേതി മധുരാം വാണീം

വ്യാഹരൻ പ്രതിബുദ്ധ്യതേ || 5.36.44 ||

ദൃഷ്ട്വാ ഫലം വാ പുഷ്പം വാ

യച്ഛാൻയത് സ്ത്രീമനോഹരം |

ബഹുശോ ഹാ പ്രിയേത്യേവം

ശ്വസംസ്ത്വാമഭിഭാഷതേ || 5.36.45 ||

സ ദേവി നിത്യം പരിതപ്യമാന -

സ്ത്വാമേവ സീതേത്യഭിഭാഷമാണഃ |

ധൃതവ്രതോ രാജസുതോ മഹാത്മാ

തവൈവ ലാഭായ കൃതപ്രയത്നഃ || 5.36.46 ||

സാ രാമസങ്കീർത്തനവീതശോകാ

രാമസ്യ ശോഭേന സമാനശോകാ |

ശരൻമുഖേനാംബുദശേഷചന്ദ്രാ

നിശേവ വൈദേഹസുതാ ബഭൂവ || 5.36.47 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷട്ത്രിംശഃ സർഗഃ ||